

TEK 17, oppsummering av utvalgte høringskommentarer fra RIF om boligkvalitet

Dagslys

Gode dagslysforhold er en *primær kvalitet* i bygninger hvor mennesker skal oppholde seg. RIF mener dagslysforhold har fått alt for liten oppmerksomhet gjennom lang tid, og krav til dagslys har måttet vike for andre hensyn. I forslaget til TEK17 *svækkes* mulighetene for å prioritere gode dagslysforhold, i det en del minstekrav reduseres i forhold til dagens regelverk. Det tas til orde for å anvende forenklete metoder som ikke reflekterer de faktiske forholdene. Det er videre et ønske om «større fleksibilitet» ved at krav til vinduer og krav til utsyn i rom for varig opphold senkes. Resultatet blir i praksis dårligere dagslysforhold, som gir dårligere bokvalitet i boliger.

- Ny preakseptert ytelse for dokumentasjon av dagslyskrav i boliger gis et for bredt anvendelsesområde, og er ikke streng nok. Begrepet bolig er bredt, og spenner fra små eneboliger til store boligkomplekser med flere hundre boenheter.
- Anvendelsesområdet for en enkel preakseptert metode bør kun være frittliggende eneboliger og rekkehus i tiltaksklasse 1. Dette vil i hovedsak være relativt enkeltstående prosjektene med begrenset kostnadsramme, og hvor mulighetene til å oppnå gode dagslysforhold er gode. For de øvrige situasjonene med større prosjekter i tiltaksklasse 1 (inkludert svalgangsblokker som typisk har dårlige dagslysforhold), og for prosjekter i tiltaksklasse 2 og 3, må det stilles krav om dagslysberegninger med simuleringsverktøy.
- Det reelle behovet for en forenklet metode er etter vår vurdering overdrevet, og bygger på feiloppfatninger rundt kompetanse og arbeidsomfang på reelle dagslysberegninger. Ønsker om forenkling går her i motsatt retning av det økende dokumentasjonskravet som har vært til eksempelvis energiforhold.
- Krav til utsyn må også gjelde for soverom i boenhet. Manglende utsyn fjerner *primære kvaliteter* fra rommet som også i mange tilfeller anvendes som arbeidsrom, hjemmekontor og lekerom. Slik kombinert bruk er veldig aktuell når boligprisene blir høye slik at familier ikke kan kjøpe store nok leiligheter.
- Det må stilles krav om dokumentasjon av dagslysforhold tidligere i planleggingsprosessen. Skal en oppnå gode løsninger som sikrer gode dagslysforhold i bygninger så må dagslys få økt oppmerksomhet tidligere i planleggingsprosessen, helt tilbake til reguleringen av arealer for å sikre at forutsetningene ligger til rette.

Ventilasjon og innemiljø

Det er foreslått at ytelsesnivåer for ventilasjon i boliger delvis fjernes fra veiledning til TEK17. Endringene åpner i praksis for å bruke vinduslufting som ventilasjonsprinsipp mer enn i dag. Dette stikk i strid med økende viten om uteluftkvalitetens påvirkning på folkehelsen, jfr. "dieselforbud" økning av pollenallergi, økende støynivåer ute pga tettere bebyggelse/mer trafikk mv. Også sett opp mot §13-4 med tiltak om vinduslufting som tiltak for å redusere overtemperatur uten at det der er tatt forbehold om utetilstand, vil en fjerning av veiledningsteksten i §13-2 kunne medføre en svekkelse av den bygde innemiljøkvalitet.

Lydforhold

Forslaget om å senke krav til lydisolasjon for hybler til $R'w \geq 45$ dB kan ikke forsvares ut i fra de faglige utredningene som er utført for DIBK. Det er ingen dokumentasjon på at beboere i hybler vil oppleve tilfredsstillende lydforhold med forslag til endret TEK17.

Man bør heller åpne opp for en reduksjon i kravet der det er snakk om dør inn mot et felles oppholdsrom som deles av flere hybler. Dette er mer i tråd med hva det åpnes for i veiledningen til forskrift i dag.